

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Éves: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Hónapos: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Augusztus 1-én új előfizetést nyitunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetésük július hó végével lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Politikai szédelgés.

A pártonkívüli, költségvetésnélküli bizalmatlanságban szenvedő ügyvezető kormány Kristóffy ur száján keresztül csókolódzik a szocialistákkal.

Tisza István visszavonult a parlamenti küzdelem színteréről, de maradtak eszméinek letéteményesei: a korszult kormányban. Az ő követői. Éppen úgy, mint ő, ezek is hangoztatják, hogy nincs több óhajásuk, mint a bársonyszéktől szabadulni s amellet igérnek, tesznek-vesznek, rontanak az ország dolgán, ahol csak lehet, de bevalott céljuk, a kibontakozás elősegítése felé egy lépést sem tesznek.

Kristóffy urnak a szocialistákhoz intézett beszéde úgy virít a politikai vadvirágoktól, mint a tulontul gyöngé buzavet a tulipiros pipacstól.

Ugyilátszik az ügyvezető ur stílusgyakorlatokat tart, hogy Bokányi uram előtt is ennyire jónak látta dikcióját. Ez az országot vajmi kevésbé érdekli. De igenis érdekli az: mit keres a mi-

niszter babérokat a nemzetileg tilos mezőkben.

Mert senki sem meri tán azt állítani, hogy nálunk otthonos szocializmus (nem a valódit értem) nemzeti szempontból erős kifogás alá nem esik.

Már maga az a tény, hogy Bokányi urnaknak eszükbe jutott annál a kormánynál segítséget keresni, amely kormány éppen a nemzeti jogokért küzdő magyarság megvetését érdemelte ki és bírja: maga ez a tény teszi nyilvánvalóvá, hogy mi szocialistáinktól a nemzeti fejlődés terén jót nem, csak rosszat várhatunk. Velük nincs egy közös érzésünk, egy közös gondolatunk sem.

A minden lehetőségre vállalkozó kormánytól nem jött ez meglepetés számba. Csak erősítette azt a meggyőződésünket, hogy résen kell lennünk, mert gaz támadásokra lehetünk elkészülve.

Rohamosan halad a kormány az abszolutizmus felé és nem lehetetlen, hogy szükség lesz a szocialistákra akkor, amikor honpolgárt az adminisztrációra nem fog találni. Az ország megpróbáltatásai közepette most ennek a lelketlen gárdának nincs hathatósabb eszköze a nemzeti akarat leigázására, mint a minden téren mutakozó zavarok lehető gyarapítása és elmergesítése. Ha most a politikai jogtalanok ezreit szolgálatába hajtja a kormány, az általános titkos választói joggal való kacér-

kodás által: oly tömeget hoz bele a küzdelembe, amelynek sem etikai, sem politikai érettségéről semmi garanciánk nincs s ezáltal a fejlemények kiszámítását tökéletesen lehetlenné teszi. A zavaros, az kell neki. Hogy aztán ráfoghassák azt is a nemzeti jogokért küzdőkre, hogy lángbaborították a társadalmat, holott a szikrát ők maguk dobták könnyelmű kézzel a szenvedélyek közé.

Csodálatos dolog lesz, ha a szocialisták elhiszik az ügyvezető urnak azt, amit mondott. Ő a szabadelvű politika készséges hive, fejevárá báró alkotása, hogyan vallhatná a függetlenségi és 48-as párt programját a magáénak, ha nemcsak szemfényvesztésből és azért, hogy céljaira tömeget kapjon a politikailag nem jogozottak között az a kormány, amelytől az egész politikai világ megvetéssel fordul el és tagadja meg a kormányzás eszközeit.

Veszedelemes játék ez, miniszter ur!

Belát-e az ön elvakult szeme abba a rémületes jövőbe, amikor a nemzetietlen fölforgató elem rászabadul oktalán biztatók szavai után a nemzeti jogokra?

Nem reiten-e vissza attól a lehetőségtől, hogy vértelen küzdelem helyébe polgárháborút szít az Ön — nem érdemelt sullyal bíró — eszmecseréje?

Lassan a testtel, kormányzó urak. Olyasvalami ez, mintha valaki a halálos

Petőfi.

Petőfi!... Ma többet nem forgatom könyved.
Elmerengve rólad behunyt szemmel könnyebb!
Ugyis ráborult már szememre a fátyol
Lelked rózsáinak illatmámorától.

Félig vagyok ébren, félálomban élek;
Dalaidtól ittas ez a kábult lélek,
Mint ahogy pihelve párolog a mező,
Mikor megöntözte nyári záporosó.

A völgyek, a bergek kék távolba folynak:
Lantod ezer hangja egy zsongásba olvad
S ennek ölén ringat a dallamok kéje,
Mint bűvös messzeség elhaló zenéje.

Nem hallok haragod ostorecsattogását;
Nem hallok szerelmed gerlice bugását,
Honfibanatodnak viharát nem látom,
Csak a levelek halk rezgését a fákon.

Nem zúg a szabadság szilaj harsonája;
Nem cseng bordalaid pohármuzsikája;

Képzelméd sasszárnya nem leng a felhőkben;
Jókedved lepkéje sem csapong előttem.

Birodalmad minden kincsét eltemettem;
Csak egy üstökös láng suhan el felettem —
S mig elmélázva állok a névtelen sírnál:
Azt az egy dalt hallok, melyet meg nem irtál!

Azt az egy dalt hallok — nem hallotta senki,
Mikor hűlő ajkad a bucsuszót zengi,
Mikor égre szókkent véreddel a lelked
Minden igazságát te megpecsételted.

Azt az egy dalt hallok... a sikon, a halmon,
Száll, száll, hogy a zajban azután elhaljon,
Letiport hazával együtt sirba menjen,
Magyarok Istenét keress: a mennyben!

Csodálatos ének! Dal, amely tetté vált...
Hős szellemed előtt mig az ég kettévált!
Véred az anyaföld szent porát csókolta
S minden cseppje pályád himnuszát dalolta!

Rudnyánszky Gyula.

Lélekrontók.

Írta: **Biró Lajos.**

A fiatal Kun megállott a terem közepén.
Kissé fáradtan tekintett körül. Marit kereste.
Ekkor egy barátja fogta karán.

— Öregem, mondta, erősen udvarolsz
a két Szevics leánynak. Ugyesen csinálod.

Kun nem szólt semmit. A másik vidáman folytatta:

— Szép leány mindakettő. Kár, hogy
Marinak nincs szemije. Koldus, egészen koldus.

Kun meglepetve tekintett föl.

— Nem tudad? Az apja elverte az
egész vagyont. Rokonai jóindulatból viszik el mindenhová Irénnel.

Fecsegett még egy kicsit, azután tovább ment. Kun szédülve tekintett utána. A két unokatestvér közül neki Mari tetszett, ő Marit akarta. — A másikkal azért foglalkozott, mert másképen nem tudott volna Marihoz jutni. A másiknak a szeméből is biztatás fénylett felé, de neki a Mari szeme volt a kedves, a drága, az óhajta óhajtott.

Megdöbbenve és remegve nézett feléjük.
A két leány most egymás mellett állott:

Tartós és izléses
cimfeliratokat és festményeket,

érczetüket, megyei, városi
és nemesi cimereket, minden-
nemű kaligrafiai rajzokat készít

Zelinger Ede
festő

Debreczen, Darabos-u. 16. (saját ház.)

elleuségével szövetkezik egy közös ellenség meggyilkolására. Félő, hogy az osztozkodásnál a fölbérelt társ — egye dül akar maradni!

Vagy ez a kacérkodás is hozzátartozik az „átmeneti” kormány egyetlen föladatahoz: az ellentétek kiegyenlítéséhez?

Sutor: ne ultra crepidam!

Politikai válság.

Báró Bánffy Dezső deési beszéde elé nagy várakozással tekintett az ország. Am ez a várakozás csak részben nyert kielégítést. Várták ugyanis — és főleg ezt várták — hogy a tervbe vett 67-es pártok egyesüléséről, ennek módozatairól részletesen fog nyilatkozni, ám beszédében ezt a kényes pontot — ő tudja miért — elkerülte. De beszéde azért mindvégig érdekes s a mai nap politikai eseményei között vezet. Programot adott, de azért kiterjedt a válság egész történetére s a mai állapotára is. Természetesen azt igyekezett bebizonyítani, hogy a kibontakozás egyedül az új párt programja alapján lehetséges, a minthogy a koalíció is erre a programra támaszkodott, midőn feliratát megszerkesztette. Beszédében ismét megerősítette minapi nyilatkozatát, hogy a mostani koalíció mellett férfiasan kitart. Ebből következtetni lehet, hogy ha létrejönne is az új 67-es koalíció, az csak a most meglévő koalíció keretén belül jön létre.

Apponyi Albert gróf Budapesten.

Apponyi Albert gróf tegnap délelőtt 10 órakor Budapestre érkezett. Politikai körökben hire jutott, hogy ez az utazás politikai okokkal áll összefüggésben: nevezetesen azt beszélték, hogy Apponyi grófnak Bánffy báróval lesz találkozása, aki ma érkezik haza Deésről és három nap múlva megy Andrassy Gyula grófhhoz Tiszadobra. megbeszélni

a 67-s pártok tömörülését. Apponyi gróf azonban kijelentette tudósítónknak, hogy a fővárosba jövelele nem politikai okból történt. Mindazonáltal mi is valószínűnek tartjuk, hogy Apponyi gróf és Bánffy báró ma vagy holnap találkozni fognak.

Gautsch és fejérváry Karlsbadban.

Karlsbadból jelentik: Gautsch és fejérváry miniszterelnök tegnap délután találkoztak. Az összejövetelnek nem volt hivatalos jellege, hanem a két miniszterelnök hosszú sétát tett. Hogy miről beszéltek, arról semmi sem szivárgott ki a nyilvánosság elé. Gautsch este visszautazik Bécsbe, de az a szándéka, hogy ősszel két hétre ismét Karlsbadba jön. A központi pályaudvaron állandóan egy szalonkoesi áll fejérváry rendelkezésére, hogy szükség esetén bármikor elutazhassék.

fejérváry állásponjtja.

A Zeit budapesti levelezőjének alkalma nyílt a kormányhoz közel álló olyan személyiséggel beszélni, aki jól ismeri a miniszterelnök nézeteit. Ez a személyiség elbeszélte, hogy fejérváry Andrásynak és Bánffynak küszöbön álló tanácskozásairól magánaton értesült, de fejérváry a maga részéről még kísérletet sem tett a beavatkozásra.

fejérváry nézete szerint a helyzet kulcsa Andrassy Gyula kezében van. Ha sikerül Andrásynak a koalícióban helyet foglalt hatvanhetes pártok egyesülése útján a katonai kérdéseket kikapcsolni a válságból, a kormány ennek őszintén örülni fog. A kormány legfőképp azért nem folytatja most a passzív rezisztencia ellen indított akcióját, mert fejérváry tudomást nyervén a hatvanhetes pártok terveiről, mindent kerülni óhajt, ami a helyzetet még jobban elmérgesítheti.

A miniszterelnök addig vár a kilátásba helyezett erőlyes rendszabályokkal, amíg kitűdök, hogy az új akciónak lesz-e sikere vagy sem. A kormány mindenestre rokonszenvesen látja Bánffy akcióját.

Egyébként a hatvanhetes pártok egye-

sítése még korántsem jelentené azoknak a nagy nehézségeknek elhárítását, amelyek a katonai vezénnyelv kérdésének megoldásában rejlenek. Az uralkodó ebben a kérdésben semmiféle eredményre nem hajlandó, mert azt hiszi, hogy a magyar vezénnyelv egyszerűen átmenet volna az önálló magyar hadseregére és ez a dualizmusból való átmenet a personal-unióra. De ha e nehézség valamely kompromisszum útján mégis ellenre hárítható, még mindig fennmarad az a kérdés, mi történjék akkor, ha a függetlenségi párt radikális elemei megint obstruálnak. Bánffyk kísérlete azonban mégis megérdemli mindazoknak a rokonszenvét, akiknek a parlamenti zavarok elsimítása a szívükön van.

Báró Bánffy Dezső Deésen.

Báró Bánffy Dezső, az új párt vezére több párthive kíséretében vasárnap Deésre érkezett, hogy az ottani szervezkedő pártgyűlést irányítsa. A gyűlés a vármegye közönségének nagy érdeklődése mellett ment végre. Bánffy kíséretében ott voltak: Hock János, Pisztorj Mór és Gyárfás Endre képviselők. Kolozsvárott az ottani új párt nagyobb küldöttsége csatlakozott Bánffyhoz, majd Nagy István a megye határszélén a deésiek küldöttsége üdvözölte.

Deésen az állomáson ezrekre menő tömeg fogadta a vendégeket. Itt dr. Farkas János üdvözölte báró Bánffy Dezsőt, majd a diadalkapunál Szabó Lajos iparos mondott üdvözlő beszédet. A menet ezután a vármegyeházára vonult, ahol a Szolnok-Dobokamegyei újpárt elnökévé Torma Miklós volt aliszánt választották meg.

Ezután megalakították a párt tisztikarát, mire a vármegyeház előtti tere vonultak, ahol ezrekre menő tömeg várta Bánffyt.

Báró Bánffy Dezső szólalt fel elsőnek a gyűlésen. Politikai multjáról szölt először, attól kezdve, hogy megszűnt miniszterelnök lenni és azt fejtette, hogy miként jutott arra a meggyőződésre, hogy az ország fejlődése csak azon elvek alapján van bizto-

Irén merész feketesége és Mari félnék barnasága. Ebben a percben érezte igazán, hogy neki Mari kellett, Mari, Mari, Mari.

A szívében lassan és halkán támadt a szerelem, csendes, óvatosan, lágyan és puhán. Csak látni kívánta: csak a mosolygása után vágyódott, csak a hangját akarta hallani. A leány lassan és halkán vonult be gondolkodásába és az álmaiba. Ha az asztalhoz ült le és ha az utcán járt, az a gondolat suttogott elméjében, milyen szép volna vele ülni, milyen édes volna vele járni. Ha lefeküdt, rá kellett gondolnia és az álmai vele foglalkoztak. Lassan bimbózott a szerelem és szelid kábulat, egy mámoros illatos, ködös kezdete volt: rá gondolni. Ezt mondta magában:

— El fogom venni feleségül.

Nem lehetett benne kétsége, hogy a leányt csak kérnie kell, hogy a leány szereti. Egy szó nem esett közöttük szerelemről és házasságról, de bizonyos volt benne. Kissé zavarta, hogy a másik leány tüzes szemek kihívóan, merészen, néha mámorosan sziporkázott az övébe, de mindig megnyugtatta magát:

— Én nem tehetek róla.

Választárról az ő szíve szerint szó sem lehetett. Irén egyszerűen nem kellett neki. Marit minden gondolata kívánta. De most reszkette és rettegve tekintett feléjük. A vágyonukra sohasem gondolt; csendes szerelem ennek a gondatlanságnak a talaján bimbózott ki öntudatlanul. Hát szegény?

Kétségbeesve nézett rá. Szép ez a leány, szép és neki drága. De mi lesz a jövővel. Ugyvédi irodájára gondolt, amelyből a városban, ahol új ember volt, alig tudott megélni, adóságaira, amelyek egyre kellemetlen-

kedtek neki és apjára, aki tőle várta, hogy a kis föld sulyos terheit lefizeti. Összeszorította az ajkát és a tehetetlen düb csikorgott a fogai között.

Miért szegyelte mindig a kérdezősködést a leányról? Miért nem tudott meg mindent? Miért engedte, hogy hideg okossága mellé belopózzon ez a csendes, kezdődő szerelem.

A jövőre gondolt. Vidámnak, sugársnak, gondtalanának képzelte tegnap. Oh, milyen volna pedig: nyomoruságokkal, szegyenletes gondolatokkal és rut zavarokkal teli. Hogyan állannak egymással szemben, a ragyogó leány meg ő...

Képtelenség. Biztos és munkás előretörését nem akaszthatja meg ilyen ostobasággal. Teljesen tisztában volt vele, hogy a leányt nem veszi feleségül.

Ah, hiszen meg se n kérte, hiszen egy szerelmes szót se n szölt neki. Hiszen a jövőnek csillogó képe tegnap és rut szegénysége ma csak az ő lelkében élt. A szerelem nem is volt még igaz szerelem, csak a kezdődése, a bimbózása egy nagy szerelemnek.

De ennek a kezdődésnek is vége volt már. Esze sokkal világosabban mutatott meg minden fájdalmas részletet a jövőből, semhogy a jövőt dédalgető érzése tovább is élhetett volna. Megfontolása sokkal sulyosabb és élesebb volt, semhogy kezdődő szerelem kibirta volna.

Könnyű bánattal, de nyugodtan tekintett a leányra. Most már idegennek találta. Végzett vele. Most akár a másikkal kezdheti a dolgot.

Ugy érezte, hogy ebben a percben gyilkosságot követett el. A szíve lágy és édes vágyódása többé nem fog föltámadni, ebben

bizonyos volt. Meggondolása, hideg esze, biztos érvei megölték, megfolytották, letiporták, kifépték. Nem szerelmes fájdalom, nem boldogtalan szerelem volt az amit érzett. A leány szereti őt, csak kérnie kellene, csak szólnia kellene. De a szerelem tavaszi, bimbózásának lelkében vége volt. Nem a reménytelenség fájt hát. Fájt a hiány, fájt, hogy már nem szeret, hogy nem fog kérni. Fájt a gyilkosság, amelyet elkövetett, az üresség, amely lelkében támadt. Fájt a megfontolt, nyugodt, kegyetlen gyilkosság: elmaradása a pompázó kinyílásnak, a tüzes mámoroknak és a csendes öröknek, a lágy, puha összesi nulásnak, a szóltan boldog együttevésnek, amelytől hitványul megfosztotta a leányt is.

A fehér selyemruhák és a frakkok tömegében gyilkos gaznak érezte magát, lelketlen lélekpusztító. A bün tudatát érezte az arcán és zavartan, szegyenkezve és rettegve tekintett szét. De senki sem mutatott újul rá. És amint a hangos embereket, a vidám arcokat nézte, látta, hogy büne közös az egész selyemruhás söpredékével, amely a termet megtöltötte. Látta és tudta, hogy a lélek pusztító, a természet megcsufoló zajonganak körülötte. Mások történetei jutottak az eszébe, csillogó leányokat látott és erős férfiakat, akik nem szegyenkeztek. Holott mindenki tudta róluk, hogy saját lelküket és más lelküket megölték. Magértette, hogy lelke dübörgése megcsalta és esete egészen közönségs eset. Nem zug a világ, csak az ő lelke zug. De az az érzése támadt, hogy a gyilkosok között van. Beestelen gazok vannak körülötte. Mély megvetéssel pillantott rajtuk végig, utálta és leázta őket és elindult a gazdag leány felé.

sítva, a melyeket az újpárt programjában foglalt össze. Azután ezeket mondta:

Elavultak a régi pártkeretek. A magyar állam érdeke, az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének érdeke parancsolólag követeli, hogy az eddigi közjogi harcok félretételével a meglévő alapon végezzük az államépítés munkáját. Kétségtelen azonban, hogy ma első sorban az alkotmány védelmére kell mindnyájunknak sorakozni. Ma az alkotmány van veszélyeztetve. Az alkotmány védelméért fojlik a harc, ebben tehát mindnyájunknak részt kell venni. A mostani alkotmányválságból úgy kell kibontakozni, hogy a király és nemzet közötti bizalom helyreálljon s létrejöhessen az összhang, amely jövőendő századok biztos haladásának alapja.

A kibontakozást a mai válságból csak a 67-es alapon képelem, más alapon az nem történhetik. E tekintetben alig van ma eltérő nézet. Hiszen a szövetszert pártok egyetelműen fogadták el, mint kibontakozásra biztos alapot azon felirattal, amely hatvanhetes alapon áll és amelyben az általános-ságban kifejezésre jutottak részletes programját képezhetik és képezni is fogják a baloldal által alakítandó kormányának Csakis ezen az alapon lehet reményelni állami életünk egészséges irányban való fejlődését, a meddő közjogi viták félretételével. De ha haladni akarunk, intézzük el a ma kérdését, készítsük el a holnapot és ezzel természet szerint a jövődőt. Bizom abban, hogy előbb-utóbb a mai alkotmányválságból kijutunk és akkor jön az a munka, amely nem szabad hogy meddő legyen.

Ezután arról szólt Bánffy, hogy az ő táborába kell jönniök mindazoknak, akik a békés, de biztos fejlődés útján kívánják haladni, akik szabadelvű és demokratikus alapon látják biztosítva a magyar állam jövőjét, akik belátják, hogy az Ausztriával való teljes egyenlőség mellett fennálló nagyhatalom európai szükség, amelylyel nekünk is számolni kell. Kívánjuk — mondta — az általános választói jog elvének érvényesítésével a nemzet ügyeinek intézésébe és ellenőrzésébe bevonni az egész nemzetet. Célszerű és a nemzeti érdekeknek megfelelő új beosztást a választókerületeknek, különös tekintettel a városokra, mint az állami élet géopontjaira, de figyelemmel arra is, hogy a választói cenzus leszállítsák, de azért a cenzussal nem bírók szavazati joga is külön rendeztesse.

Ezután arról szólt, hogy az újpárt kívánja a nemzeti nevelést, a tanítóképzőknek az állam kezébe való letételét, a felekezetek egyenlőségét, széleskörű telepítési politikát, a munkahiány és kivándorlás megszüntetését nagy állami beruházások révén, egységes, igazságos, fokozatos adórendszert, korszerű munkásintézményeket, a gyülekező jog biztosítását, a közigazgatás államosítását, önálló magyar bankot és önálló vámterületet, a hadsereg magyar részében az állam nyelvének egy a tisztí oktatás, mint a legénység kiképzésénél a vezénylet, szolgálat és vezérlés körül való teljes érvényesítését, magyar udvartartást és a király és nemzet egyetértésének biztosítását.

Bánffy azzal végezte beszédét, hogy legyen bármily irányú is a következő kormány, az újpárt programjainak megvalósítása kell, hogy legyen a kormány működésének alapja, ha munkájával sikert és győzelmet akar aratni.

Bánffy éljenzéssel fogadott beszéde után Hoch János majd Pisztory Mór kolozsvári egyetemi tanár és képviselő beszélt.

Törvényjavaslat a választói jogról.

Kristóffy belügyminiszter hír szerint elrendelte, hogy a községenként való általános tükös szavazati jogra vonatkozó törvényjavaslat szeptember tizenötödikéig elkészítsék, hogy ekkor a képviselőház elé kerülhessen.

A vezérlőbizottság albizottsága.

A szövetszert ellenezék vezérlőbizottságának a nemzeti küzdelem egyöntetűségének biztosítására kiküldött albizottsága ma délután öt órkor Gulner Gyula elnöklésével

ülést tart. A tanácskozás után Gulner Gyula az albizottság elnöke hosszabb időre Hadik János gróftól fogják felkérni az elnökségre.

A nemzeti ellenállás.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága pénteken délelőtt tárgyalta báró fejérváry leiratát, melyben mint pénzügyminiszter a bizottság támogatását kéri. A bizottság rövid tárgyalás után Hervay alispán javaslatára elhatározta, hogy a miniszter leiratára azt a választ adja, hogy a kért támogatásban részesíteni nem hajlandó. A felirat tüntetően csak pénzügyminiszternek címezi fejérváryt, mert a támogatást csak mint pénzügyminiszter kérte.

Makóról táviratozzák nekünk: Csanádmegye törvényhatósági bizottsága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, a melyen az ellenállás szervezésére kiküldött bizottság előterjesztette azt a választ, a melylyel a megye a kormány intéző szövegére felel. A választ, a melyet Návay Lajos országgyűlési képviselő szerkesztett, a közgyűlés egyhangulag elfogadta s ezzel fentartotta az adó és ujone megtagadására vonatkozó határozatát.

Szegedről jelentik: A második honvédkerületi parancsnokság néhány nappal ezelőtt behívót küldött szét a kerülethez tartozó Csanád-, Csongrád-, Bács-Bodrog- és Torontálmegyébe. Ezekkel a behívókkal a tartalékosokat beszólják a szokásos hárminecöt napi gyakorlatra. A polgári hatóságokhoz küldött behívók közül ma több mint négyezer visszaérkezett a kerületi parancsnoksághoz. A parancsnokság irodájában nagy sűrű forgás volt, beszólították az összes irni tudó katonákat, a kik most borítékokat cimeznek a behívók számára. Minthogy a polgári hatóságok megtagadták a kézbesítést, a katonai hatóság most úgy segít magán, hogy ajánlva küldi szét a behívókat. A posta a tartalékosok címének közlése végett a város katonai ügyosztályához fordult, a mely a kívánt címeket közölte is a postával. Szegeden élesen elítélik a katonai ügyosztály eljárását.

Ujvidékről táviratozzák, hogy Dungszy Gyula ellen, a ki a törvény ellenére Ujvidéken és Zomborban is élt a törvényhatósági bizottsági jogokkal, az ujvidéki ügyészségnél bűnvádi feljelentést tettek.

Tarka históriák.

Egy kis polgári iskolás leány után megy két sületlen gimnazista s az egyik, kinek szívet a kis leányka meghódította, félhalkan, de úgy, hogy a leányka meghallhassa megjegyezte — ez a kisasszony a város legszebb leánya.

A kisasszony erre a megjegyzésre szörnyű nagy haragra lobbant, megfordult és kiméletlenül így felelt:

— Én pedig kijelentem, hogy én a város legbutább fia.

— Az lehet — trompfolt vissza a másik fiatal gavallér, — mert csak is így képes kegyedről olyan merészet állítani, hogy én a város legszebb leánya.

Az ujoncokat iskolázzák a kaszányában, mikor az ezredes belép és egy jóképű legényhez fordulva, ő is kérd valamit, mire az egy mukkot sem felel.

— Add ide azt a könyvet! kiált haraggal a kaplárhoz.

A könyvben ott állott a felélt kérdésre a felelet. Azt az ujonc orra elé tartva mondja:

— Olvasd! — olvassa el a könyvet, a melyben a legbutább fiaknak a legszebb leányok a legszebb leányok.

— Alássan jelentem az ezredes urnak, nem tudok olvasni!

— Nem tud olvasni a huszadik században?

— Alássan jelentem kapitány urnak én a tizenhatodik században vagyok!

Egy falusi árendás, akinek a családját hónapokon keresztül gyógyította a körorvos, honorárium fejében egy borjut ígért neki. Az orvos jó ideig várakozott a jószágra, de hiába s végül keréken kikerült vele?

— No kedves árendás ur, mi van a borjuval.

— Mogának doktor or igazán pechje van. Képzelsen csak éppen az a borju döglött meg a télen, a meliket mogának ígertem.

Borotvász Abelárd hajfodorintó segéd belép egyik barátja üzlétébe, a hol egy csomó vendéget talál, a kik valamennyien hol az arcukon, hol az orrukon vannak megvágva.

— Te Ubul, honnan van az, hogy valamennyi vendéged meg van vágva?

— Ubul, bizalmasan oda sugja: Tudod fogadtam a segédemmel két forintba, ki vág meg több vendéget egy hét alatt.

Az Angelotti mulatóban, amikor a drótművész aratta a tapsokat, megszólalt egy Bikabeli hetes a rács mögött:

— Hej, hogy az ördög vigye el a dolgát ennek a komédiásznak, hogy tud járni azon az egy szál dróton. Nekem sokszor a széles Piac is keskeny.

Kimegy a sikkasztó Amerikába, s a hogy megérkezik, első dolga felkeresni egy régi jó barátját, aki előbb sikkasztott, s előbb szökött ki Amerikába.

A jó barát nagy lelkenedve fogadja, s mindenáron le akarja ültetni.

— Ül le édes öregem, — kínálgatja a helylyel.

— Nem ülök én.

— De ül le.

— De nem ülök.

— Hát miért nem ülsz le öregem.

— Azért, mert ha ülni akartam volna, nem jöttem volna ki Amerikába.

HIREK.

A debreceni szalmaözvegyek.

— Az angol bajusz.

Debrecen elég modern város és évek óta nem okoz már feltűnést, ha valaki angol bajuszt visel. Amde az angol bajusz viselete leginkább az aranyifjúság és agglégények körében divott eddig, míg a konzervatívabb hajlamú házas emberek csökönyösen ragaszkodtak a magyarosan kipödört, vagy törökös-sen lelógó, vagy Vilmos császárosan felsültött bajuszhoz. Azt mondták, nagyon gyanus nekik az a rövid nyírott bajusz. Nagyon modern...

És mégis, ma az a szenzáció történt Debrecenben, hogy közéletünk ismert jelesei és a legszolidabb, legkopaszabb férfiak közül többen angol bajusszal jelentek meg anyikvánosság előtt. Tudósítónk előtt, kire egyébként nagyon megharagudtak, azzal okadatolták a bajuszukban nyilatkozó angolmániát, hogy a korral lépést kell tartania minden művelt magyarnak. Tudósítónk már kora ifjúsága óta állandóan angol bajuszt visel, nem vehette rosszindulatu célzásnak ezt a kijelentést, amde mégis hiányosnak, némileg felületeseznek találta és más oldalon igyekezett információit kiegészíteni.

Puhatolódzásai során sikerült megtudnia, hogy a Szalmaözvegy Férfiak Egyesülete tegnap éjjel zártkörű ülést tartott és az ott hozott határozatból kifolyólag történt a bajuszvégek megrovódítása, a szép nagy sörtek könyörtelen lenyírása.

Az ülésen jelenvolt urak névsorát tér szüke miatt nem közölhetjük és így csak röviden beszélünk. Az elnök megnyitván az ülést, bezárta beülről a chambre separée ajtaját és rögtön ad meritum, a tárgyalásokba becsátkozott a társaság. Oly mélyen becsátkozott a tárgyalásokba, hogy némelyiket alig lehetett onnét kihuzni a hajnali órákban.

A jelenvolt hölgyek — akik részint a Bikából, részint a kis Debrecenből tévedtek ide — emlékül lenyikkantották ollóval az urak bajuszának két végét és aki ebbe nem akart beleegyezni, azt erőszakkal „megmodernesítették” s így az urak kénytelenek voltak bajuszukat angolokra idomítani . . .

Igy történt aztán, hogy a hü férjek epedő leveleikben, miket ma küldtek el a távollan üdülő feleségeknak, kivétel nélkül előfordul egy egy mondat, körülbelül így:

Képzeld édes cicám, ma az a boldog ötletem támadt, hogy angolokra vágatom a bajuszomat. Le is nyirattam Tíz évvel fiatalabbnak látszom. Meg leszel lepve, ha hazajössz. Egy öreg rosz esontot hagytál idehaza és egy dőleeg ifjut fogsz viszontlátni, ki elped az utánad való hüségessé s óvárgásban, tubicám . . .

Ime, ez az angol bajusz története. Ha azonban a Szalmaözegek Egyesülete ma éjszaka ismét ülést tart, ami előrelátható, könnyen megeshetik, hogy fokozott megijedés céljából az ambiciózus urak egészen leborotválják bajuszukat.

— Jog és pénzügyi bizottság ülése.

A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután fél négy órakor ülést tartott, melyen Veesej Imre elnökölt. Az ülésen a bizottsági tagok közül csak Dr. Fejér Ferenc volt jelen. A városi tanács tagjai közül Magoss György, Acél Géza, Roncsik Lajos, Körner Adolf és Varga Károly voltak jelen. Az ülésen az Olajútó rendezését s más kisebb rendű ügyet tárgyaltak. A tárgysorozat le nem tárgyalt részének tárgyait ma délután kerülnek megvitatás alá.

— Megszökött a katonai fogházból.

Pár nap előtt fogházra ítélték két Vilmoshuszár katonát, egy szakaszvezetőt és egy közlegényt. Már csak két nap hiányzott, hogy ismét visszanyerjék szabadságukat, de ők ezt sem várták be, hanem tegnap felfeszítettek a fogház ablakán levő vasrostélyt s mind ketten megszöktek. A szakaszvezetőt azonban még tegnap lefűlelték, míg a közembernek eddig nyoma veszett.

— **Mesterséges rádium.** Nagyon fontos híre érkezik Berlinből, a mely ha igaz, beláthatatlan vívmányokat jelent úgy a gyógytudományok, mint az ipar terén. A Deutsche Medizinische Wochenschrift legutóbbi száma azt jelenti ugyanis, hogy Axmann dr. erfurti orvosnak sikerült egy olyan vegyszert előállítania, a mely a rádium hatásának kitéve, fölveszi annak minden tulajdonságát és hatóerejét és hosszú ideig meg is tartja.

A készítményt Axmann radiophor-nak nevezi és azt állítja, hogy tökéletesen pótolni képes a gyógytudományokban magát a rádiumot és olyan olcsó, hogy alkalmazása nem követel nagyobb anyagi áldozatokat, mint bármely más gyógykészítményé. A rádium-pótló radiophor kisugárzása éppen olyan korlátlan, mint magáé a rádiumé.

— **A hol mindent ellopnak.** Mindenekelőtt ismeretes, hogy ez a boldog ország — Oroszország, a hol egész vasutaktól kezdve az utolsó vasuti talpfaszögéig mindent ellopnak. A háboru szent ügye alatt egyesek valósággal existenciát csinálnak a tolvajlásból ismeretesek azok a pannák, a melyeket a Vörös Kereszt-egyletben fedeztek fel, — a hol több millió rubelnek kelt lába. Egy ilyen panama történt legutóbb a Vörös kereszt kárára. — Samarában az egyik vasuti fülkében a csatatérről érkező négy ládát találtak, a melyben azt hitték, — hogy a Vörös Kereszt jelentéktelen értékű küldé-

ménye van. Mily nagy volt azonban a meglepetés, amikor a ládáknak közel egymillió értékű rubelt találtak. Az eset nagy feltűnést keltett Oroszországban. Rögtön szigorú vizsgálatot indítottak, de pár nap múlva beszüntették a vizsgálatot — felsőbb rendeletre. Ebből az alkalomból a „Nowosti” orosz lap igen szatirikus módon gúnyolja ki az oroszországi állapotokat jellemző közigazgatást:

— **Láber Mihály nyugalombavonulása.** Mint értesülünk Láber Mihály a helyi vasut érdemes igazgatója nyugalomba vonul. Az érdemes igazgató 53 évet töltött el az államvasutak és a helyi vasut szolgáltatásban Nyugalomba vonulásának híret ő maga is megerősíti egyik helyi laphoz intézett levelében, de kijelenti, hogy a nyugalomba vonulás egyetlen oka az, hogy nyugalom után vágyik.

— **Betörés.** A múlt éjjel Kovács József polgármester házában lakó Kovács Géza kereskedő üzletében betörés történt. A betörést Zákány László vette észre, ki a házból lakókkal és az éppen odaérkező Kovács Géza barátjával a betörőt lefűlelték. A betörőnek már-már sikerült megszöknie, de amint a pince ajtóból futni akart, maga Kovács József polgármester állt előtte. A siheder suhanót a rendőrségre kísérték, ahol töredelmes vallomást tett, hogy már többször is megdézsmálta az üzletet. Most is tizennyolc korona készpénzt, egy halom cigarettát és 30 fürdőjegyet talált nála. A rendőrség átkísérte az ügyészséghez.

— **A tuberkulózis gyógyítása.** Némrégiben megemlékeztünk Levi József dr.-nak, a milánói állatorvosi akadémia tanárának szenzációs fölfedezéséről. A tudós tanár ugyanis, egy az olasz királyhoz intézett levelében bejelentette, hogy egy állotropikus jódoldatot állított elő, mely a véredényekbe feekendözve tökéletes biztonsággal gyógyítja a tuberkulózis minden válfaját. A fölfedezés híre az egész tudományos világban nagy föltűnést keltett. Nyomban tudományos viták indultak meg annak megállapítására, hogy szabad-e és lehet-e Levi tanár találmányát az orvostudomány szempontjából komolyan venni.

Levi tanár azonban egy-két nyilatkozaton kívül nem igen vett részt e vitákban, sőt arra sem tett kísérletet, hogy ellenérveivel meggyőzze az ellene nyilatkozó szaktekinetelyeket. Ehelyett egy tudományos bizottság ellenőrzése mellett nyugodtan folytatta tovább állatkísérleteit a milánói köztárgyhídon, utóbb pedig megkezdte gyógyoltásait embereken is.

Most az ellenőrző szakbizottság hivatalos jelentést tesz közzé az eddigi kísérletek eredményéről és jelentésében a következőket mondja:

„Ugy az állati, mint az embereken végzett kísérletek tökéletesen kielőgítő eredményeket mutatnak. Harmadik, legfeljebb ötven befeekendőzés után a gyógyulás szemmel láthatólag teljes folyamatban van.

A tuberkulotikus képződmények eltűnnek és a sebeket egészséges szövet hegeszti be.”

Levi tanárnak az a szándéka, hogy milánói kísérletei után a külföldön kezd meg kísérleteit valamelyik nagy közkórházban vagy klinikán, hogy fényekkel demonstrálja a tudományos világ előtt fölfedezésének értékét.

— **Prielle Kornélia szanatóriumában.** Prielle Kornéliát szombaton este hat órakor beszállították a Margitligeti szanatóriumba Martin dr. ideggyógyász intézetébe. A nagyszony rokonaiban már régebben

megérlelődött az az elhatározás, hogy ha fel nem hagy a Rocznyai féle dolgokkal elviszik egy szanatóriumba. A család eleinte nehezen szánta rá magát és jobb szeretették volna, ha vidéken lakó leányához megy. Amikor azonban a lapok bővebben foglalkoztak a dologgal és a nagyszony nyíltan hangoztatta, hogy milyen mély érzéssel viseltetik az ifju iránt, akkor véglegesen elhatározták, hogy szanatóriumba helyezik. Az előkészületeket mind megtették, de a nagyszony-nak nem szóltak semmit. Szombaton délelőtt egy hordárral átküldték a Pomáz mellett levő Margitliget szanatóriumba a beteg művésznő szükséges holmiját és megtették az előkészületeket Prielle Kornélia átszállítására. Este öt órakor nevelt leány, Lángh Ilona és ennek testvérbátyja, Lángh Zoltán kérték, hogy jöjjön kissé a házból levő kertbe. Prielle szívesen beleegyezett és egy karosszékekben le is vitték. Később Lángh Ilona ajánlatára abba is beleegyezett, hogy kocsi-kázni mennek. Fél hat órakor egy fiaker robogott a ház elé és a matróna helyet foglalt benne a Lángh testvérekkel. A kocsi után megindult a budai országuton át Margitliget felé. Este kilenc óra volt, amidőn a beteggel a szanatóriumba értek, ahol Martin dr. ez intézet igazgatója már várta legújabb lakóját. A művésznő nem ellenkezett, amidőn megtudta, hogy szanatóriumban van.

— **Hogy „szökött” meg a cár?** Sok ujságolvasó, a ki úgy tudja, hogy a cár fogolyként él palotájában, szinte meglepődött azon, hogy II. Miklós elmehetett a II. Vilmosossal való találkozára. „A cár minden mozdulatát — írja a Daily Express — utóbbi hónapokban az anarchistáktól való állandó félelem befolyásolta. A cár nem mer oly helyhez közeledni, ahol esetleg egy bombavető rejthető. Péterhofból vasárnap reggel „szökött” meg óresónakokból álló valóságos flottának védelme alatt. A palota talán ötszáz méternyire fekszik a Finn-öböltől, amelylyel csatorna köti össze. — Ehhez a csatornához hid vezet, a mely csak külön a császári család használatára szolgál. Vasárnap reggel a cár legihívőbb szolgáitól kísérve, gyorsan erre a hidra ment, majd gyorsan egy kis gőzösre szállt, amely óresónakoktól körülvéve a császári yacht felé ment. A „Sarkesillag” nem messzire horgonyzott és a cár már a fedélzeten volt, amikor a palota legutóbb lakója még nem is tudott az elutazásról.”

— **A tartalékosok behívása.** A hadügyi kormányzat a magyar kormányval egyetértőleg elhatározta, hogy a tartalékosokat a fegyvergyakorlatokra a vármegyék és városi hatóságok megkerülésével közvetlenül fogja behívni. A honvédelmi miniszterium már felszólította a hadkiegészítő kerületi parancsnokságokat, hogy a behívó leveleket a tartalékosokhoz postán küldje el, amit a pécsi 19. honvéd hadkiegészítő parancsnokság meg is tett már. A behívókat ajánlott szolgálati levelben téríti bevénnyel küldik el a tartalékosoknak. Ez az eljárás nem egyezik meg ugyan a hatályban levő véderő utasítással, mert ez a törvényhatóságok közreműködését veszi igénybe. Minthogy azonban a véderő utasítás nem törvény, hanem csupán a hadügyminiszterium által a honvédelmi miniszteriumokkal egyetértőleg kiadott rendeletek jellegével bír, ennél fogva valamely ad hoc változtatásának semmiféle törvényes akadály nem áll útjában. A véderőtörvény is annyit mond a tartalékosoknak behívására vonatkozólag, hogy annak a katonai hatóságok részéről kell megtörténnie. A hadügyi kormány rendszabálya mindenestre jelentékeny munkatöbbletet jelent a katonai hatóságokra, főképp azért, mert a védkötelezettek címei-

nek nyilvántartásáról nem a katonai, hanem a polgári hatóság gondoskodik. A hadügyi kormányzat az említett eljárást tehát csak ideiglenes szükség rendszabálynak tekinti, amely a normális viszonyok helyreállításával nyomban hatályát veszíti. Arra az esetre, ha egyes tartalékosok vonakodnának a behívó levelet elfogadni, azt tervezik, hogy a csendőrség segítségével kényszerűen kézbesítik nekik azokat.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon jó barátainknak, ismerőseinknek, rokonainknak, s a gyászoló közönségnek, kik felejtetetlen Lipót kis fiám elhunytá fölért részvétőkkel mélyszéges és fájdalmas gyászunkat enyhíteni szívesek voltak, ez uton mondok ugy családom, mint a magam nevében is hálás köszönetet. Debrecen, 1905. aug. hó 1-én. Riesz Lipót cukrász.

— **A villamos telep ügye.** Megirtuk már, hogy a miniszter jóváhagyta a villamos telep felállítására vonatkozó közgyűlési határozatot, a mi után a városi tanács utasította Debreceni Jenő gázgyárigazgatót, hogy a pályázat feltételit állítsa össze, azonkívül a mérnöki hivatalt, hogy az épültre vonatkozó terveket és költségvetéseket készítse el. A világitási bizottság még e hét folyamán Körner Adolf tanácsnok elnöklete alatt összeül, hogy megállapítsa a pályázat feltételeit és erre nézve a tanácsnak javaslatot tegyen. A dolog már nagyon a körmére égett a tanácsnak, mert a jövő év közepén már meg kell kezdeni az üzembe vételt, hogy az államvasutakat eltudja látni árammal.

— **A magyar darabant testőrség.** A magyar darabant testőrség, vagy amint újabban nevezik, a magyar királyi palotai testőrség legénységének diszruhája még a tavasz folyamán elkészült. A mikor báró fejérvári Géza testőrkapitány miniszterelnök lett, Litke Agost vezérőrnagy, a m. kir. testőrség alkapitánya vette kezében a szervezés munkáját és a tervező művészzsel együtt több változtatást tett az eredeti terv diszítésén. E változtatást báró fejérvári helyeslégg vette tudomásul. Ehhez képest a kaptányi atilla bibor alapon arany babér és cserlevelekkel lesz behímézve, olyan stílusban, mint a XVII. századbeli régi magyar dolmányok voltak. A mente Zrínyi szabású, fehér alapon széles arany paszománntal és hármasszéles pántolással. A paszomány mellett indalakuan vonul végig az arany babér és cserhímzés. A tiszt dolmányi bibor alapon sűrűn, a himzésnek megfelelően sujtásozva lesz. A mente hasonló paszomány és pántolása, mint a parancsnoki mente, csak hogy a babér inda helyett arany sujtás lesz rajta. Az ősi szabású magyar csizma a főtiszt arany babér és cserleveles himzésű, a tiszté arany sujtásos lesz. Az arany cízelirozású sisak munkában van és szeptember folyamán készen lesznek az összes diszruhák.

— **Zárlat feloldás.** Az V. ik állat egészségügyi körzet sertésvész zárlat alól feloldatván a f. hó 31-ik én tartandó heti sertés vásárra már ezen körzetből is a felhajtás megengedtetik.

— **Eitel Frigyes a norvég trónon.** Párisból jön a hír, hogy a Temps értesítése szerint a norvég trónra Eitel Frigyes herceg, a német császár második fia van kiszemelve. Eitel Frigyes Vilmos Keresztély Károly herceg Potsdamban született 1883. július 7-én, s e szerint most töltötte be huszonkettő éves életét. Egy évvel fiatalabb, mint bátyja, a trónörökös. Egyetemi tanulmányait Bonnban folytatta s két év előtt császári apja főhadnagygyá nevezte ki a porosz hadseregben. Főhadnagyi rangot visel a 34. számú I. Vilmos császár nevét viselő közös had-

seregbeli gyalogezredben. Róla szárnyalt az a legenda, hogy a nagyra írt tőrekvések sikere esetén ő volna a magyar trónra kiszemelve s hogy erre a hívatására való tekintettel apja magyar nyelvmestert is rendelt melléje. Ezeket a híreket persze hivatalos részről megcáfolták s kiderítették azt is, hogy az Eitel név nem a hun-magyar Attilát jelenti, hanem ősi germán név.

— **Eljegyzés.** Rose Miksa nyelvtanár eljegyezte Brief Ilona tanítónőt.

— **A téglavető telep dolga.** Még mindig elintézetlenül fekszik a városházán, pedig elég sürgős volna. A tanács kimondta, hogy ameddig a telep lakosainak ügye végleg rendezve nincs, addig ott lakhatnak, ha házaikint 50 korona illetéket fizetnek. Ezek az illetékek azonban nagyon nehezen folynak be a házi-pénztárba, úgy hogy a tanács kénytelen volt a végrehajtást elrendelni.

— **Uj robbanószer.** A pusztító eszközöknek ugyanesak fölvirradt. A hány föltalálónak csak forgalomba kerül a neve, valamennyi az örök béke nagyobb dicsőségére minél jobban pusztító és minél biztosabban élő szerrel akarja beleírni nevét a világhistoriába. Am higyjünk a paradoxonnak, a mely szerint az örök béke akkor lesz igazán legközelebb, a mikor az öldöklő szerszámok tökéletessége lehetőtlenné teszi a háborút. Most egyébként Londonból jelentik, — hogy Birminghamban egy gyár alkalmazottja új robbanó anyagot talált fel, mely hatás tekintetében az összes eddigi ismert robbanószeret felülmulja. Az új robbanószer a nyilvánosság előtt a napokban mutatták be a hadügyminiszterium, a natáli kormány, Japán, Oroszország, Olaszország, Chile és Törökország képviselőinek jelenlétében a Birminghamhoz közel eső Wittonban. A robbanószer neve: axit, tulajdonképen a cordite nek javítása, mely régóta használatban van az angol hadseregben. Az új por füsttel és főlőlye nagyobb robbanó erején kívül az időjárás változásaival szemben való nagyobb állandóságában és szilárdságában rejlik. A célzás, minthogy jóval nagyobb kezdősebességet ad a lövegnek, mint az eddig ismert anyagok, vele biztosabb, mint más robbanó anyagokkal. A robbantás, vagy lövés által okozott láng halvány violaszínű, ennél fogva éjjel is alig látható. Mindezen előnyök alapján a jelenvolt katonai szakértők „nagy jövőt” jósoltak az axitnak.

— **Angelotti mulató.** Ma van bemutatása a fényes augusztusi műsornak. A műsor kiváló számai közül különös figyelmet érdemelnek: Larsen koresolya művészek, Friese zenebohócok, Aurelia exantrik Christeussen subrette és a Feodora nővérek. Azt hisszük, hogy e változatos műsor meg felel majd Debrecen jó ízű közönségeinek.

TÁVIRATOK.

Bánffy szereplése.

Budapest, augusztus 1. Még a deési beszéd hatása alatt állva, az ország már báró Bánffy Dezső holnapi szereplése elé néz érdeklődéssel. Az új párt vezére résztvesz Ó-Budán az ottani párt megalakulását előkészítő értekezleten s ez alkalommal, hallomás szerint, részletesen megvilágítja terveit és azokat az okokat, amelyek most kettőzött energiával küzdelembe vitték.

A feketetengeri flotta.

London, augusztus 1. Egy itteni újság odesszai levelezője arról értesül, — hogy a szebasztropoli tengerészeti bíróságnak — sikerült — bizonyítékokat szereztetnie, — hogy a feketetengeri hajóhad összes legénysége s az erősségek tüzérsége messze elágazó titkos összeesküvést szöttek. —

Az volt a tervük, — hogy a csapendrai flottagyakorlat napján a legénység a hajók összes tisztjeit kiteszi a partra, minden hajó felhuzza a vörös lobogót, visszamegy Szebasztropelba s elfoglalják az arzenált és az erősségeket. A szebasztropoli tüzérség nemcsak arra kötelezte magát, hogy a lázadók ellen mitsem tesz, hanem arra is, hogy a városra s a helyőrségre ágyúkkal tüzel, ha vonakodnának a lázadókkal közösséget vállalni. Már készen volt a cárhoz intézendő távirat szövege is, amelyben tiszteletteljes hangon ugyan, de erős szavakkal felhívják, hogy Oroszországnak alkotmányt adjon s azonnal kösse meg a békét. S ha nem tenne eleget, összelövik a Fekete tenger összes erősségeit s városait. Ennek a sürgönynek egy másolata a hatóságok kezébe került. Omelesuk matrónnak a „Potemkin” hajón bekövetkezett halála időelötti kitörésre készítte te a mozgalmat, s ennek következtében hiúsult meg az általános lázadás.

A cár fél.

Pétervár, augusztus 1. Egy Carszkoje Szelóban mára kitűzött szemle, melyet a cár akart a csapatok felett tartani, négy gyanus embernek a letartóztatása miatt elmaradt. A cár, hir szerint, augusztus 11-én a trónörökös születésnapján újabb manifesztumot akar kibocsájtani. Orlov tábornok, miután Pétervárról egymásnak ellentmondó utasításokat kapott lemondott.

VIDÉK.

Mártonfalvai függetlenségi kör.

Mint mártonfalvai tudósítók írja ott magalakalóban van a függetlenségi kör. Ajtay Jenő helyi lelkész, Kálmánchelyi Lajos főbíró lépéseket tettek a kör megalakulása ügyében s a belepésre vonatkozó nyilatkozatokat már ki is bocsájtották aláírás végett.

Verekedő béres. Nánási Imre mártonfalvai lakos Vámospéres felé igyekezett gabonával megrakott szekéren, utközben haragosa, Kerti János béres legény vasvillával annyira fejbe vágta, hogy feje beszakadt s karján is súlyos sérülést szenvedett. A bérest a csendőrség letartóztatta.

Munkásbaleset-biztosítás.

A munkásjóléti intézmények dolgában kétségtelenül Franciaország jár legelől, ahol a törvény már olyan munkásérdekek kiigításáról is gondoskodik, amelyeket nálunk, dacára a már elég tekintélyes proletármozgalomnak alig ismernek.

Legyünk őszinték és ismerjük el, hogy nekünk egyetlen egy olyan törvényünk s intézményünk nincsen, amely direkt a munkások érdekeinek istápolása céljából létesült. A gazdasági cselédpénztár ér még a munkásjóléti intézmények közül a legtöbbet, de oly szegény és hatásában oly jelentéktelen, hogy alig vehető észre. Mindenfelé csak panaszt hallhatunk ez intézmény ellen a gazdasági munkások ajkairól. Oka ennek főként az, hogy a cseléd pénztárt az állam csak alig támogatja s a társadalom, a megyék, városok, valamint a földbirtokosok éppenséggel nem törődnek vele. Pedig ez súlyos mulasztás, amely előbb utóbb keservesen megbosszulhatja magát.

Legsúlyosabban érzi a munkásosztály a munkásbalesetbiztosítás teljes rendezetlenségét. De nem csak a munkás, hanem a munkaadó is érzi ezt, kiváltképpen az olyan, akinek földjén vagy ipari telepén baleset történt.

A mentők jelszava: „Mindnyájunkat érhet baleset” senkire rá nem illik jobban, mint a munkásra, aki minden pillanatban ki van téve annak, hogy a kasza elvágja a lábát, a cséplőgép elkapja, az épületállvány leszakad, a tárna beomlik stb. S valóban alig mulik el nap, melyen Magyarországon

A munkásszerencsétlenség ne történék. Amerikát kivéve, talán a mi országunk éri el ebben a tekintetben a legnagyobb rekordot. Csak legutóbb is husz részeli lányunk esett áldozatul egy borzasztó robbanásnak.

A mi törvényünk úgy intézkedik, hogy azon esetben, ha a munkás a „saját gondatlanságának” esett áldozatul, akkor ő maga felelős a balesetért, s a munkaadó vagy a munkafelügyelő anyagi felelősséggel nem tartozik a koldussá lett embernek, illetve, ha elpusztul, az árván maradt családnak. Viszont ha vétkes gondatlanság áldozatává lett az illető, a törvény minden anyagi erkölcsi felelősséget a munkaadó, illetve a felügyelő nyakába szór.

A törvények mind a két intézkedése helytelen, igazságtalan és hiányos.

Tapasztalat igazolja, hogy a legtöbb szerencsétlenül járt munkásról a hivatalos vizsgálat konstatálta, hogy saját vigyázatlanságának esett áldozatul. A munkaadók a büntetéstől s az anyagi felelősségtől való félelmükben nem reitennek vissza az áldozattól, hogy megpuhítsák a vizsgálatot vezetőkre részrehajlatlan szívét. Tehát a saját gondatlanságának áldozata! Tehát a munkás a bűnös azért, mert valami kiszámíthatatlan mulasztás folytán lezuhan, felrobban, vagy a gép kereké összetöri? Tehát meghal, vagy munkaképtelen bénává lesz, akkor a törvény azt mondja rá, hogy úgy kell neki, mert nem vigyázott! Ennél nagyobb barbárságot az ókorban sem ismertek.

Vegyük most az érem másik oldalát. A munkás a mások vétkes gondatlanságának esett áldozatul — így hangzik a hivatalos vizsgálat eredménye. Előveszik a munkaadót és a felügyelőt, elmarasztalják ezrekre menő kártérítésre s nem egyszer történt meg, hogy be is csukták őket. Nem egy munkaadót ismerünk, akit a telepen történt s emberhalált okozó szerencsétlenség koldussá tett. Így bünhődik a munkaadó egy olyan dolog miatt, amelyet, ha előre tudott volna, minden áron megakadályozott volna. A munkaadó otthon ebédel, vagy külföldön nyaral s a gyárában vagy földjén történt szerencsétlenség őt sújtja, mintha valami része lett volna benne!

Ezen a ferde, igazságtalan, mindkét fél érdekét lábbal tipró állapotban csak egy dolog segíthet: a kötelező állami munkásbalesetbiztosítás. Van ugyan most is privát balesetbiztosító intézményünk, de ezek a biztosító intézetek, esztalékra dolgozó magánvállalkozók, melyek nem a munkások, hanem a maguk érdekeit tartják szem előtt. Itt csak a kötelező állami munkásbalesetbiztosítás vezethet célhoz. Mivel nyugaton mindenütt meg vannak már ezek az intézmények s kitűnően beváltak.

A minap megalakult Budapesten a munkás védő egyesület Helyes dolog. De ennél sokkalta fontosabb és sürgősebb a kötelező állami munkásbalesetbiztosítás.

REGÉNY-OSARNOK

Apáca és kegyencné.

Regény a bécsi életről.

Magyarosította: Szabó Antal. 62

E gunyos kacaj által az öreg Bienenfeld dűbe a legvégsőbb határig fel lett ingerelve, s ekkor a báró elé lépve, még egyszer reszkető hangon ismétlé:

— Hol van gyermekem, hol van Paulinám, báró ur?

— Talán valami kávéházban, vén boldond!

De alig mondá ki a kis báró e kiméletlen szavakat, egy éktelen visítást hallatszott, s vérszó fejjel rogyott össze.

Az öreg, ki nem bírta tovább fékezni dühét, egy nehéz virágcserepet kapott fel, s fejébe vágta azt a gunyolódo kéjencnek.

Aztán csüit dühvel rentott rá, s bizonyosan megfojtotta volna, ha a hosszú Roland s több szolgálja ki nem mentik a bosszú öreg körmei közül.

Fél óra múlva az öreg Bienenfeld a rendőrséghez kísértetelt, s onnan mindjárt a büntető törvényszékhez.

A mint Erlenstein ezen eseményt megtudta, mosolyogva mondá bizalmas ügynökének, Prellernek:

— Most már nincs mit tartanunk a szabad sajtótól, azonban Paulinának semmit nem szabad megtudni atyja vétkéről. — A szegény kicsikét igen nyugtalanítaná ez, s szeretném oly hangszereket, melyeket nem szeretek lehangolni.

— Alig hiszem, hogy Paulina kisasszonyt valami lehangolhatná, — jegyzé meg az ügynök. — Irigylésrenéltó vérmérsékkel bír. Tegnap este könnyekben uszott, s ma reggel keringőt járt szobaleányával. Az apáca megjelenését, s a tegnapi nap minden eseményét átaludta, a mint mondani szokták.

— Vidám egy gyermek ő valóban, s nehezen fog valaha a fátyol után nyulni, — pedig bizonyos tekintetben irgalmasabb szíve van, mint nővéreinek. Apropos, a Werdenberg palotából nem tud ön valami újságot Preller ur?

A házasságzavargás ördöge meglehetősen mozog, s kéri nagyságodat, ne kimélje a tűz élezésére való olajat.

— Az olajról majd Signora Camilla fog gondoskodni.

— Ó igen gyakran mozgásba hozza a sajtót.

— S a citrom már elég túlerett, hogy eldobhassák. Beszélt ön Hagenau urral.

— Tegnap a casinóban. Ó nagyságodat holnap a börzén fogja várni.

— A börzén? Szegény ördög! Ó nyakig uszik a vízben, s a szédelgés azon szalmaszáll, a melybe kapaszkodik, hogy száraz földet érhesse el.

— A világ egyetlenegy diplomatája sem tudja a cseszövenyt oly biztos kézzel vezetni, mint nagyságod, s azonkívül Erlenstein minden gyanun felül áll, de én mégis félek.

— Mitől fél ön uram?

— A rendőrség súlyos tekintetétől. Az öreg Bienenfeld esete felkeltette figyelmét, s nyomozni fogják a megszökött menyasszonyt. Az ön emberei ugyan hallgatagok, mint a sir, de valami véletlen a rendőrséget mégis nyomra vezethetné, s akkor.

— Akkor Paulina kisasszony ki fogja deríteni az igazságot, mint nővére előtt tette, s megvallja, hogy minden idegen befolyás nélkül, saját akaratából szökött meg, hogy az előtte gyűlöletes összekötötéstől meneküljön. Ez irányban működjék ön is Preller ur. Azonban ideje, hogy a börzét meglátogassam. Tudóitson délután, hogy mint érzi magát a szegény báró.

A bankár a villámhátró által szerencsésen elfordítá magától a villanyos csapást, de más oldalról toronyosult nehéz felhő össze feje felett és pedig olyan oldalról, a honnan legkevésbé várta volna.

A mint a bankár a börze-terembe belépett, Hohenau a legnagyobb felindulással lépett elébe.

— Mit jelentsen ez, Erlenstein ur? — kiáltá a fiatal ember. Ön váltóimat mind eladta, s azok most a börzén keringenek, s én mindenfelől nyugtalanítatom.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Németország külső kereskedelme.

Most jelent meg — mint Berlinből írják — a hivatalos statisztikai kimutató, a mely a német birodalom külső kereskedelméről ad számot az idei év első felében. A behozatal súlymértékén 252 millió tonnát tett ki, tavalyival szemben majdnem három millió tonnával emelkedett. Mezőgazdasági cikkekben a behozatal 4,214,480 millióval emelkedett, a mi legfőként a zab, kukorica és krumpli nagymértű behozatalának tulajdonítható. Értékada ok szerint az idei esztendő első felében a behozatal 3373 millió, a kivitel 2644 millió márkát tett ki.

Az elemi csapások. A földművelési miniszter a gazdasági tudósítókhoz leiratot intézet, a niber kímélet, hogy az ország egyes részein előtrúult elemi csapások és más természeti károk a folyó évi termés

végeredményénél jelentékeny eltérést okozhatnak, miért is a végeredmény megállapításánál annak bizonyos százaléka ezáltal islevénásba lesz hozandó. Hogy tehát az aritmetikai eredmények lehetőleg pontosan és tényállásnak megfelelően legyenek kimutathatók, a jelzett károk mennyiségéről ezuttal is lelkiismeretesen kimutatott részletes adatokra van szükség. A miniszter felhívja ezért a gazdasági tudósítókat, hogy tudósítói körzetük területén előfordult elemi csapások vagy egyéb tényezők által okozott károkról, azokat a bevetett terület, illetve termésmennyiségnek százalékában fejezve ki, folyó év augusztus hó 10-ig jelentést tegyenek.

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmécsarnok jelentése.

1905. július 31.

A) Hizott sertések ára: I. A) Magyarországi eredetű. Öreg nehéz (páronkint 400 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Öreg közép (páronkint 300—400 kg-ig terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 139—140 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 124—140 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) 140—142 fillérig. — II. Magyarországi eredetű: Nehéz (páronkint 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) 143—144 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 140—141 fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 139—140 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronkint 240 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. A hizott sertés üzletirányzat élénk.

A KI ELADNI KIVÁN

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt lakást stb. vagy

A KINEK

ismerettség hiányán

házastársra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, vinczellérré, kertészre, kulcsárnőre, gazdaszanyra, szakácsnőre, szobaleányra, mosónőre, házi- vagy irodaszolgárra, pénzbevezetőre, házmesterre, stb-re van szüksége

A KI

mindezeket vétel vagy bérbevétele céljából keres

A KI

BÉRBEADNI KIVÁN

birtokot, házat, vadászterületet, telket, kocsi, lovat.

A KI

valamely állást betölteni kíván; legbiztosabban ezélt ér, ha a

„Debreczen”
apró hirdetési
rovatot használja.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét **mélyen leszállított áron** árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű **Brüsszeli szőnyegeinket**

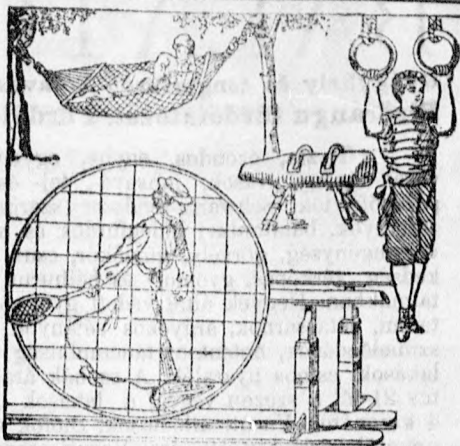
igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt. 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajtából

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos Fiai cégnél
DEBRECEN.

Alapítotott 1878. Telefon 15-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőágy, kerítésháló, tokejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltsz. 12.

(Kőszepi városi épület) a Hajó-utcaival szemben.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konverertálások) **igen előnyösen**, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalomak, birtokok és **házakon kívül gyárak és ipartelepek** is elfogadtatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Ostear-seopaihe Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Elsőrendű gyár
Finom svájci himzések eladására

keres hölgyeket, kik nagy ismeretséggel bírnak és himzések, betétek, blusok, zsebkendők stb. minta szerinti eladásával foglalkoznának, magas jutalék mellett. Az árak osztrák értékűek. Az áru bér- és vámmentes. Magyar levelezés. — Jelentkezhetni: „Za G. 732“ jelige alatt **Mosse Rudolf** hirdetési irodájában **Szt-Gallen, Schweiz.**

Nagy maradék vásár!

A szezonból visszamaradt finom **fekete ruhaszövetekből finom divat ruhaszövetekből** Delin és Batisztokból, Zefir és Kretonokból rendkívül olcsó árak mellett

Nagy maradék vásárt rendezünk.

Egyes darabok aljakra és bluzokra **fél- sőt negyed árban** megkaphatók.

BOSZNAY J. és Tsa

divatáruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5.

Szliács-Acélfürdő

(Felsőmagyarországon.)

Az egyedül ismest, szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra.

Sz. ezen: május 15-től szeptember 30 ig

Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, ízületi bajok, hátrgerinc- és idegbajok, bémulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Dr. Rhorer Aladár hiv. fürdőorvos

és **Dr. Stern J.**

Utazás Bécsből 9 óra, északról Odenbergen át onnan 5 óra, Szliácsról falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő fölvilágosítást és prospectust utazás lakás árkedvezményről az **első és utolsó hónapban stb. ad**

Fürdőigazgatóság, Szliács. (Zólyom megye)

A legfinomabb
Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 23 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főutvonalaín.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Hirdetések felvétetnek

az **kiadóhivatalban.**

Gsászari és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszitők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű diszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik

Apró hirdetések előre fizetendők.

A
„Debrecen“
telefon száma
412.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okirásokat mellékelni, mert értetjük azerami-féle felelősséget nem vállalhatunk. — Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számít négy hét alatt címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Egy kirakat
collóval megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 24-3.

19 hold föld
tanyával hasznabérbe kiadó. Ujföld-Nag. Létai-ut mellett. Értekezhetni Pacsirta-utca 47 szám.

Dohány tözsdé
megvételre kerestetik vagy megfelelő helyiség. Cím a kiadóhivatalban.

Tisztességes fiatal
ember lakó társul kerestetik. Cím a kiadóhivatalban.

Egy jó karban
lévő kerékpár jutárkos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Bártfa fürdőre
1 esetleg 2 szerény igényű u. nő lakótársul kerestetik. Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

Kiadó
1 szoba, konyha Arany János-utca 37 szám. Értekezhetni hátul az udvarban.

Figyelm
könyvbekezdések disz-munkák passepartoutok szállag aranyozások Antalfi-nál készülhetők Piac u. 31. városházzal szemben. 15.

Csak 12 napig!

CIRKUS
Sidoli Cásár

200 személy ————— 123 ló.

A vásártéren.

Legnagyobb és legelegánsabb
TENT-CIRKUS.

Ma kedden, aug. 1-én este 8 órakor.

nagy megnyitó

DISZELŐADÁS

● A műsor 18 számot tartalmaz. ●

Fellépte

Sidoli Cásár igazgatónak

NON PLUS ULTRA! saját írcsímított lovalval. NON PLUS ULTRA

Fellépte a legjobb művésznőknek és művészeknek valamint a Ballet-csoportnak

Helyek: Páholy ülés 3 kor. 50 fill. Zártszék (számozott) 2 kor. 10 fill. I. hely 1 kor. 60 fill. II. hely 1 kor. 20 fill. Karzat 60 fill. — Gyermekek 10 éven alól, katonák (mestertől lefelé I. helyen 1 kor., II. helyen 60 fillér, karzaton 40 fillért) fizetnek.

Jegyek előre válthatók **BORSOS KATA** üzletében. Városház épület. Részletes műsor este a cirkusban. Buffet a cirkusban.

BALATONFÜRED

Gyógyhely és tengerfürdő Zalavármegye. Posta, távirat és telefon helyben. Elsőrangú fürdőintézet. Fürdőidény május 28-tól szeptember végéig.

Tiszta, ózondus, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égvényes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások, juhsavó-, tej- és szőlőkra. — Masszás. Szénsavas meleg pezsgőfürdők Schwartz-rendszer szerint. — Szénsavas hidegfürdők, Gőzfürdő, zuhanyok, balatontavi hidegfürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkór, csusz, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmi, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép-vérbőrség, női bajok és idegbántalmakban. Hegyek által védett gyönyörű fekvés, díszes és célszerű berendezésű gyógyterem, sétacsarnok, árgykos sétányok, lombos park, fenyves liget, térszene, naponta színelőadások, hetenkint táncmulatság élvezetes kirándulások, séta csolnokázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a szezon végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenként: 4 koronától. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1 1/2 óra. Vasuti szezonjegyek 33 1/3%-os kedvezményvel, menetértékjegyek 3 napi érvényességgel féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: Dr. Huray István, kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett. Ling. Valerian fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint éltrendi víz is igenkedvelt, főraktárosa: Edesky L., udvari ásványvizszállító Budapestben. Ezenkívül kapható a balatonfüredi kutkezelőszéknél, Szemerey Jánosnál Veszprémben és Simon Györgynél Székesfehérvárott. Prospektussal a fürdőigazgatóság.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó Idegbetegségekről és Gutaütésről szóló röpiratot

WEISZMANN ROMAN-tól, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.

A röpirat az „EGYSZARVU“-hoz címzett gyógyszerárban DEBRECENBEN kapható.

Magyar orvosok! Csak magyar fürdőt ajánljatok!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Fürdőidény máj. 15-től szept. 20-ig.

Kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely, 382 m. a tenger színe felett. Posta, távirat és vasutállomás. Gyorsvonatokhoz közvetlen kocsik, 0 es. és kir. Felső Erzsébet királynő tartózkodási helye 1895-ben. Pompás szállodák, gyógyház, magánvillák, étterem és kávéházak. Magánfogatok részére istállók és kocsiszinek. Lawn-tennis-pálya. Gyermekek játszóhelyek. Villamos-világítás. Clubélet (Bártfafürdői Park-Club). Könyvtár, társalgó- és zenetermek. Pompás turisztika. Vadászterület. 6000 hold gyönyörű fenyveserdő.

Gyógyjavallatok. Vérszegénység, oly idegbajoknál és gyengeségeknél, melyek vérhiányon, vagy kimerülésen alapulnak; női ivarszervek különféle bajainál, sápkór, vérhiány; terméketlenség, magtalanság és tehetetlenség; kimerülésnél súlyosabb betegségek után, váltóláz, görvély és angol-kór; a szívnek megbetegedéseinek. **Egyedül álló utókura** karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. **ORVOSOK:** Tiszti főorvos: Dr. Hintz Henrik közeg. tanácsos továbbá Dr. Blumenfeld Armin, Dr. Kanárik J., Dr. Szőrényi Tivadár, Dr. Grossmann Dezső, Dr. Cséri János, Dr. Györi Ilona rendelő orvosok Az elmúlt évadban a vendégek száma 5000 volt

Országos híru modern hidegviz-gyógyintézet! három ásványviz-fürdő! Hideg és meleg ásványviz. Telített szénsavas fürdők Nauhelm-kura. Magyarország legkiválóbb szivgyógyfürdője. Villany, fenyő és vasláp-fürdők (bártfai vaslápól) Ivókura: (Egvényes, sós, vasas vizek, könnyen emészthetők)

Orvos-forrás felülmúlja mindenben a Selters-vizet!

Villamos gyógykezelés, massage, tej-, savó- és kefir-kura. Pormentes, ózondus hegyi levegő. Fenyvesek által terjesztett üdítő balzsamos illat. — Pensió elő- és utóidényben 8 korona, főidényben 12 korona.

Felvilágosítás és prospektussal készségesen szolgál a fürdőigazgatóság Bártfafürdő.